

Požadavky ke zkoušce (test) z *Mimoevropské etnologie* – jaro 2015

Orientace v problematice:

1 Franz Boas a obyvatelé Baffinova ostrova

zejména:

- osobnost Franze Boase
- Boasův popis života obyvatel Baffinova ostrova (charakteristika monografie)
- kulturní relativismus (kulturní relativita)
- emická a etická výzkumná perspektiva

literatura:

Soukup, Václav: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – kap. Vznik moderní americké kulturní antropologie (F. Boas), s. 333–340.

Fay, Brian: *Současná filosofie sociálních věd*. Praha: SLON, 2002, kap. 4.

Eriksen, Thomas Hylland: *Sociální a kulturní antropologie*. Praha: Portál, 2008, s. 52–53.

2 Margaret Meadová a Samoa

zejména:

- osobnost Margaret Meadové
- spor kulturních a biologických deterministů
- Meadové výzkum na Samoi
- kritika Dereka Freemana

literatura:

Václav Soukup: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – kap. Spor o kulturní determinismus (M. Meadová), s. 387–396.

Soukup, Václav: *Dějiny antropologie*. Praha 2004, s. 395–396.

Meryl Wyn Davies – Piero: *Kulturní antropologie*. Praha 2003, s. 152–153.

3 Bronislaw Malinowski a Trobriandské ostrovy

zejména:

- osobnost Bronislawa Malinowského
- tři výměny jako základ společnosti (Kula, výměna jamů, pohřební výměny)
- matrilinárta zdejší společnosti

literatura:

Soukup, Václav: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – kap. Funkcionalistická teorie kultury (B. K. Malinowski), s. 426–431.

4 Edward Evans-Pritchard a Nuerové

zejména:

- osobnost Edwarda Evans-Pritcharda
- cyklus stěhování s dobyt看em
- sociální a politická struktura

literatura:

Václav Soukup: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – kap. Soumrak funkcionalistické antropologie (E. E. Evans-Pritchard), s. 435–441.

5 Leopold Pospíšil a Kapaukové

zejména:

-individualismus a peněžní ekonomika

-ekonomické obřady (slavnost prasat, obřad získávání prostředků, prasečí trh)

literatura:

Pospíšil, Leopold: *Matematika Papuánců kmene Kapauku*. Vesmír 82, březen 2002, s. 167–171. (ve studijních materiálech)

Pospíšil, Leopold: *Etnologie práva: teze ke studiu práva z mezikulturní perspektivy*. Praha 1997.

6 Karl Heider a Daniové

zejména:

-osídlení

-sexuální abstinence

-rituální a sekulární válka

7 Napoleon Chagnon a Yanomamövé

zejména:

-vesnice a její sociální struktura

-vztahy mezi jednotlivými komunitami

-souboje a válka

-Patrick Thiery a kritika Chagnona

literatura:

Ettore Biocca: *Sama mezi indiány*. Praha 1972.

Anton Markoš: *Výlety zvidavého laika mezi zabijácké indiány*. – recenze knihy Patrick Tierny: *Darkness in El Dorado*. Vesmír 81, červenec 2002, s. 407–410. (ve studijních materiálech)

Meryl Wyn Davies – Piero: *Kulturní antropologie*. Praha 2003, s. 164–169.

8 Richard Lee a !Kung

zejména:

-obstarávání potravy (způsob, námaha, skladba)

-trojí konstrukce příbuzenských vztahů („biologická“, příbuzenství podle shody jmen, systém Wi)

-výměna *hxaro*

literatura:

Václav Soukup: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – podkap. Společnost blahobytu na poušti Kalahari, s. 486–490.

9 Colin Turnbull a Mbuti

zejména:

- koexistence Mbuti a okolních farmářů
- a změny po vyhlášení nezávislosti Zairu
- uspořádání lovišť Mbuti (země nikoho)

10 Edmund Leach a Kachin (Kačjinové)

Zejména vysvětlit pojmy:

- taungya
- Kachin (Kačjinové)
- Shan (Šanové)
- gumsa
- gumlao

literatura:

Eriksen, Thomas Hylland: *Sociální a kulturní antropologie*. Praha: Portál, 2008, s. 265–267.
Soukup, Václav: *Dějiny antropologie*. Praha 2004, s. 447-451

Informace o jednotlivých kulturách vám poskytne David Levinson (red.): *Encyclopedia of world cultures*. New York 1991–1996. 10 sv., která je on-line dostupná na www.everyculture.com. Informace zde uvedené mohou reflektovat kulturní změny.